



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

caput decimum tertium. Mira quatuor puerorum constantia. Iesuitarum in
Angliam ingressus P. Edmundi Campiani, & aliorum sacerdotum
martyrium, cum miraculis aliquot.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

dua Monachorum familia. Quum autem ea quae S. Brigittae consecrata erat, crescente quotidie monialium numero, sed re ditibus decreverantibus, diu tueri se non posset, decretum inter Catholicos fuit, ut grandiores natu Rothomagum migrarent; iuniores ad parentes & cognatos se reciperent. Id quum regina comperisset, vixit his persuadere conata est ut Calvinisticam doctrinam amplecterentur; eumque in finem per procerum haereticorum familias (erat enim plerumque nobilitate profapia) eas distribuit. At tantum abest ut haereticorum eis conversatio nocuerit ut etiam multas ipsae suis persuasionibus, vita & exemplo ad Catholicam adduxerint religionem. Id quum magistratui innotuisset, in carceres inde & nonnullae quidem perpetuos, detrusa fuerunt Anno M. D. C. I. quo auctor Gallicae hae conscripsit, Burdigalam feminae quaedam religiosae ex Anglia appulsa sunt: quae opibus non mediocriter, cognatorum opera instructae, in Hispaniam inde profectae sunt, monasteria ibi suae professionis ingressurae. Quis tantam constantiam, tamque admirabilem zelum non omnibus modis praedicandum dicat: quo imbecilles mulierculae accensae, nulla viatum incommoda nulla maris aut terrae pericula, solo diuino fultae amore, reformidant.

MIRA QUATUOR PUERORUM
constantia. Jesuitarum in Angliam ingressus.
P. Edmundi Campiani, & aliorum sacerdotum
martyrium; cum miraculis aliquot.

CAPVT XIII.

ARGUMENTUM.

- I. Etiam infantes & pueri ab haereticis Anglis martyrio affecti.
- II. Catholici in Angliam nullam ob aliam quam religionis causam puniuntur.
- III. Iesuite in Angliam ingrediuntur.
- IV. Edictum contra eos qui publicis haereticorum concionibus interesse recusant. P. Campianus captus & martyrio afficitur.
- V. Itaque septem alij.
- VI. Ioannis Nelsonij martyrium, constantia, & miracula in ipso & alijs diuinitus facta.

I. Ge. Lector, iam in arenam Pythiorum ludorum descendamus, non quidem ut Pancratiastis bene armatos, fortitudinis & roboris sui egregia specimina edentes, nec ut pueros cum pueris, ut olim solebat, commisos sed potius, ut pueros, eosque paucos, cum magna haereticorum manu ad eius confusionem congregantes spectemus. Supra quidem haeresis velut arenae inclusam ab utriusque sexus hominibus in Anglia victam ac prostratam vidimus; at iam videbimus, ingens hoc, informe & horridum monstrum ne contra pueros quidem se tueri posse. Leones à mulieribus & pueris vim abstant: quibus tamen sauisimi hi Leopardi & Anglicanae Tigrides nequaquam pepercerunt. Sed ad rem ipsam veniamus.

Anglus quidam Nobilis quatuor habebat filios, Thomam, Robertum, Richardum & Ioannem: quorum natu maximus iam decimum sextum aetatis annum agebat. Hi dum in Lancastrensi agro sacerdotem qui diuinum celebraret officium, quaerunt, à magistratu omnes comprehensi fuerunt. Ad iudicium tribunalia producti, & ut Catholicam desererent religionem & sacerdotem proderent, tam minis quam promissis frustra tentati, tandem longa fame & siti cruciati, quum iam iterum producendi essent, largiori vini potu inuitantur, ut ebrii vel tanto facilius steterentur, vel in responsionibus hallucinarentur. At malitiose secum magi grauer conquesti, eod die nihil respondere voluerunt. Inter alia multa illis magnifice à Comite Darbiensi promissa fuere: quae tamen omnia magnis animis illi contempsit. Pædagogis deinde haereticis in disciplinam dati sunt; ut ab eis corrupta doctrinae lac imbiberent. Sed hic quidem astus processit. Tandem res natu maiores fuga se ex haereticorum manibus eripuerunt, & relictis ob Christiamorem omnibus fortunis, in Collegium Rhemense adscribi voluerunt.

II. Verumenimvero operæ precium est ipsorum haereticorum de ijs qui Elisabethae eiusque Consilij iussu ad supplicium rapti sunt, loquentium testimonia proferre. Aiunt, illos non ob religionem, sed prodicionem supplicij fuisse affectos. At contrarium euincunt, tum Consilarijs ab Elisabetha datae commisiones, tum leges supra positae. Audiamus ipsorum verba. Mense Iulio inquit Holingshedo & Stouius in Annalibus Angl. (1559.) Nicolaus Hethus alias Heath Archiepiscopus Ebo-

Eboracensis, Episcopi item Eliensis & Londinensis, & alij tredecim vel quatuordecim simul comparere iussi coram Regina Consiliarijs, eo quod recusarent accipere iuramentum de Maiestatis sua primatu Ecclesiastico, & de alijs religionis articulis, Episcopatus sui priuati fuerunt: quod multis etiam Rectoribus, vicarijs, alijsque Ecclesiasticis factum est, qui beneficijs suis exuti, diuersis carceribus traditi fuerunt (a). Non ergo de crimine læsæ Maiestatis, sed de religione illi postulati fuerunt & damnati. Eadem ob causam, quod scilicet Regine primatum fateri nollent, Cuthbertus Maynus, Ioannes Nelsonus, alij, extremum supplicium subierunt. Sed vt euidentissime intelligatur quam ob causam Catholici in Anglia varijs pœnis affecti sint, fatiserit Parlamenti Edictum Anno M. D. LXXXI. publicatum proferte; in quo omnibus omnia crimina condonantur, exceptis ijs qui in Catholica fide constantes permanerent: quos tamquam criminis læsæ diuina Maiestatis reos puniri Edictum iubet. Et tamen Elisabetha toti Mundo persuadere voluit, Catholicis ob conatus contra ipsius personam & regnum susceptos, supplicia illa irrogata fuisse: quasi pueri etiam, feminæ, & pauperes religiosi de euertendis regnis cogitarent. Constat profecto, iudices sub ipsa schismatis initia hoc artificio vsos non esse, sed reos simpliciter de Fide interrogasse. Sed mirum non est quod hæretici tantam martyrij gloriam sanctis illis animabus inuideant: quæ tamen etiam in densissimis Mundi tenebris tamquam sol claritatis suæ radios vndiquaque sparget. Sed iam aliorum quoque ibidem martyrium passorum florantissimas palmas videamus.

III. Quamuis ex Seminarijs, quæ supra passim erecta diximus, non pauci Catholicam religionem in Anglia lapsantem non modo sustinerent, sed in dies magis magisque cõfirmarent, in primis tamen luculentam hac in re operâ Patres Societatis Iesu præstiterunt: inter quos primi ac præcipui fere fuerunt Robertus Personus, & Edmundus Campianus. Quam vero capitali odio Elisabetha Societatem hæc semper persecuta sit, inde quoque patet, quod & Turcarum Imperatorem sollicitauit, ne Patribus huius Societatis in imperium suum adiutum permitteret, aut concionandi Christianis permitteret facultatem: quod tamen Galliarum regis Orator impedituit. Quam deinde Angli piratæ nauim versus Brasiliam vela facientem intercepissent, Iesuitas omnes in ea repertos (erant vero triginta octo, ad annuaciandum Brasilianis E-

uangelium destinati) in mare biduo diuersis tormentis mactatos abiecerunt. Sed in Angliam redeamus, vbi duo illi tam doctrinæ quam vitæ integritate præstantissimi viri breuitate in promouenda Catholica religione incredibile operæ precium fecerunt, antequam quidquam reginæ innotesceret: vt ipse Campianus in Epistola ad Generalem Societatis Præpositum testatur; Campianus, inquam, fortissimus Christi athleta, qui vt olim Anaxarchus, liber animo ab omni hærescos plaga, corpus suum lubeat hæreticis tamquam vitrem contundendum obiecit. Ait vero, se boni Angeli ductu, primo ingressu in eam domum venisse qua antea Personium acceperat; statimque magnam nobilissimorum iuuenum multitudinem ad se accurrisse, à quibus vestitus fuerit, & equo alijsque necessarijs rebus instructus; vt periculum tanto facilius euitaret. Quam vero dulcere non posset, dimittuntur passim per omnes prouincias qui captiuum sisterent: quos tamen ille, mutato sæpius tam nomine quam habitu & domicilio, aliquam diu se sellit. Multi pro Campiano comprehensi. Quod ille intelligens, omnes hæreticorum conatus ipsamque mortem ex alto despiciebat, & nunquam securius agebat, quam quum illi in quarendo ipso maxime essent inquieti. Latebat quidem, verum non vt martyrium effugeret, sed vt tanto diutius in vinea Domini operaretur. Quum toto regno fama de Iesuitarum aduentu percrebuisset, multa statim vanissimæ de eorum conatibus & moribus fabulæ vulgari cœptæ. Atque vt inam in Anglia tantum, non etiam in Gallijs & alibi falsa eiusmodi crimina Societati huic impingerentur. Quis enim nescit in Gallijs priusdem Catechismum exiisse, à quinque & Catholice religionis & omniū Religiosorum iuratis hostibus, suppressis tamē nominibus compositū? quo Gallorum animi in Societatis huius perniciem, multis per summam impudenciam confictis criminibus, accenduntur. Sed ô tenebriones! Anne bonos viros, quales esse vultis, ita agere oportet? Nō frustra est quod quinque esse volastis: ad numerum, scilicet illorum deastrorum quos Rheæ, vt Egyptij, fabulantur, peperit. Idem numerus Baccho sacer est, nec profecto fieri potest vt libellum hunc calij quam Bacchi thyrsu percussi, vel hæresi potius ebrij elaborarint. Ait Plato, Deum in Mundi huius fabrica quinarij numeri usum esse compositionem: at ego dico diabolum vt Mundum disperderet,

X 2 ret,

a Eadem Goduvinus Calvinista faterur in Præsulibus Anglia.

deret, quinque hominum operam sibi adscripsisse. Notat Plurarchus, quinarium divisionis esse numerum, ac pleraque à Natura per eum divisa. Certe quinque hos illud unice spectasse certum est, ut Ecclesia unitatem dividerent, & quam plurimos à Societate hoc avulsos, contra ipsam Ecclesiam incitarent. Equidem quinque hos homines, quinque velut naturales hæreseos sensus sive potentias repræsentare existimo. Primum, Sensitivam: ut qui à Societate hoc scripto prius læsifusus atque oppugnatus, illud tantum spectavit ut huius iniuriæ, uti putabat, sensum ulcisceretur. Secundum, Cõcupisibilem: qui scilicet suis laborantibus opem quocumque modo ferre cupiebat. Tertium, Naturalem: ut qui in Calvinismo educatus, nihil aliud sapere poterat. Quartum, Irascibilem: quippe qui nihil pensi habebat, dummodo veluti canis, obvios hos aut quoscumque allarraret, quum mordere non posset. Quintum, Rationalem: ut qui iustam se tueri causam sibi persuadens, interim eas ineptias effudit, quæ minus sapere eum quam occisam suam facile convincant. Sed de Catechismo hoc & Gallia nostra satis. In Angliam redeundum nobis est, ubi Patres Societatis incredibili studio messem Domino colligebant, concionando: sacramenta admistrando, exhortando, magna lætitia à Catholicis ubique excepti, domicilia interini, ad vitanda pericula, sepius mutant. Inter ceteros vero apud ipsos assiduus erat Georgius Gilbertus qui Personio certum periculum imminere intelligens, ut Romam redire tantum non eum coepit. Eis quoque se adiunxerat Carolus Bassettus, Thomæ Mori pronepos, & alij: quorum solertia effectam fuit, ut libri Catholici in speluncis terræque cavernis clam impressi, per regnum spargerentur. Chiareus & Hammerus Calvinistici Ministri in Campianum scripserant, & Ignatij Lojola, & totius Societatis vitam & instituta miris modis exagitant: quibus intra decem dies ita responsum fuit, ut ad insaniam fere redacti fuerint. Prodiit etiam tum Alani contra Regina Edictum Apologia, de quo ut aliquid dicamus iam tempus est.

IV. Huic vero Edicto non modo Jesuitarum in Anglia conatus, sed etiam Recusantes occasionem dederunt; quorum numerus ita quotidie augebatur, ut ad quinquaginta millia numerata fuerint. Horum præcipui in carceres detrusi sunt. Everardus Hanssus pro fide Catholica in paribulo

vitam finiit. Rudolphus Ceruinus & Clifonus sacerdotes comprehensi. Ut vero Jesuitis omnis conatus suos promovendi tolleretur facultas Regina omnes patres familias apud suum quemque Episcopum proficere iussit, quot liberos haberent, & utrum illi in regno vel extra regnum essent. Additum, ne quis suis extra regnum apud Jesuitas diuersantibus, quidquam ad sumtus mitteret; itemque ne quis Jesuitis Seminariorum alumnus aut Catholicis sacerdotibus hospitium praberet. Multa alia quoque præter hoc contra Jesuitas Edicta tum promulgata sunt: quorum præcipuus erat P. Edmundus Campanus. Hic Londinatus, primo in schismaticæ apud Anglos ecclesiæ Diaconi munus obiit. Inde in Flandriam trajiciens, sermone cum Patribus quibusdam Seminarij profectus, eius insulæ historiam conscripsit. Post aliquot inde annos Romam adiit, ac Societati nomen dedit: à qua primum in Bohemiam, inde in Angliam, ad plagrandam Domini vineam missus fuit: tandem à Georgio quodam Elioro, hoc modo parricidij se commissi gratiam venante, proditus, & cum multis alijs Londinam deductus, cum hac inscriptione Hic est Campanus, seditiosus Jesuita, Dum Crucem præteruehitur, quam humiliter se inclinavit, simulque ut potuit, Crucis signo se manavit: miram vulvum constantiam præterens. Dici vix potest, quot & quam varijs cruciatibus viri huius patientiam hæretici tentarint: quibus quum nihil proficerent, disputationibus eum aggressi, nihil aliud inde quam ludibrium reportarunt. Quare exacerbati, eo quod supra descripsimus, supplicij genere tolleodum curarunt, xx. Nouemb. Anno MDLXXXI. Post hunc Rudolphus Ceruinus magna item doctrinæ & sanctitatis sacerdos (cuius testimonium etiam custodiæ Præfectus, Dei Baronem ob singularem abstinentiam appellans, ei perhibuit) & Alexander Briantus, eodem glorioso martyrio vitam finiunt; quum summa animi & vulvum hilaritate tormenta omnia eulussent. Hunc autem quum in equleo torqueretur, Nortono canonicem instiganti dixisse, Tu verò plus quam ipse Deus fecisti, ut qui ad corporis mei statum integri fere pedis mensuram addidisti.

V. Similiter xx. Maij Anno MDLXXXI. alij quoque alij sacerdotes martyrio Londini affecti sunt. Ex his Thomas Fordus ob Catholicam religionem mori se protestatus, replicare prætoræ, non

ob religionem, sed prodicionem regno & regina intenta-
tam ad mortem damnatum, respondit. Ab eiusmodi
consilijs alienum se semper fuisse: conspirationis vero
inita tempore se ab Anglia longissime absuisse. Idem
accusatus, quod dixisset, Papam habere potestatem
Reges deponendi, id nouum dogma non esse, respon-
dit, sed etiam olim in Oxoniensi Academia, presente
Regina ventilatum, ipsosque Calvinistas fassos, esse
causas quasdam ob quas Rex iuste regno exus possit.
Vitima eius est patibulo deieci verba fuerunt, *Iesus,
Iesus, esto mihi Iesus*. Eiusdem martyrij For-
do focus fuit, Ioannes Shirus qui quum iridem
vigeretur, ut criminis lesa Maiestatis reum se fateretur,
id vero, ut & illud Reginam (pro qua tamen
preces fundebat) Anglicana Ecclesia caput esse con-
stantissime negaret, plebe, ut in eum tamquam prodito-
rem ageret, carnis suam inclamante, eandem martyrij
gloriam est consequutus. Tertius his comes fuit
Robertus Ionsonus: qui Catholicum se professus,
ceterorum quae ipsi obijciebantur immunem esse,
palam testabatur. *Elisabetham quidem se pro vera
Regina, sed non pro capite Catholica Ecclesia agnos-
cere*. Rogatus quid sper Catholicam Ecclesiam
intelligeret, *Eum inquit, eatum cui Pontifex
Romanus tamquam vniuersalis Pastor praesidet*, La-
tina lingua orans, ministro acclamante, ut ea
lingua qua à Deo iustus esset, vteretur, *Facio
hoc, inquit, nisi tu sorte putas, Christum vulgari An-
glica lingua precatum esse*. Post hos Gulielmus Fil-
bzus Lucas Chirbzus, Laurentius Richardso-
nus & Thomas Cortamus variorum criminum
accusantur, ac tandem morti adjudicantur. Fil-
bzus orare iustus, ut *Deus reginam contra Papam
vellet defendere, facere illud noluit, Papam regi-
na hostem non esse inquiens*.

VI. Paulo ante nempe Anno MDLXXVIII. Io-
annes Nelsonus presbyter supplicio affectus fue-
rat: quem aiunt, dum semianimi est patibulo de-
misso venter aperiretur, eleuata voce ut *Deus
regina & ministri ipsius scelus condonaret, precatum
esse*. Illud etiam pro certo affirmatur, aegrotos
quosdam deinde reliquiarum eius contactu sana-
tos fuisse. Hansius vero ille, cuius supra quo-
que mentionem obiter fecimus, nihil maiori si-
bi gloria ducebat, quam quod ex Ministro Cal-
uiniano Catholicus Sacerdos factus, pro eadem fide
moveretur. Cuthbertus Maynus, de quo etiam
supra, accepta mortis sententia (quod fuit Anno
MDLXII. die XXVII. Nouembrii) quam oratio-

ni totum se dedisset, conclate totum flammis
illustratum vidit: ac sic biduo post magno animo
mortem obiit. Ioannes Paynus à Calvinistis ac-
cusatus, dicentes quosdam audisse, à quinquaginta
hominibus consilium de Elisabetha necanda, & Maria
Scota regina proclamanda consilium esse initum, & ut
lesa se Maiestatis reum fateretur in extremo mortis
articulo à Richio Barone admonitus, innocentiam
suam constantissime tutatus est, & Baronem illum
compellans, *Nuncia, inquit, Regina, me luben-
ter omnia ipsi condonare; simulque mone, ut porro à
fundendo innocenti sanguine abstineat*. Eboraci An-
no MDLXXXIII. supplicio item affecti sunt,
Gulielmus Laicus, Richardus Kirkmannus, Io-
annes Tonsonus, Gulielmus Hartus, & Richar-
dus Therkellus, eo tantum quod Catholici es-
sent sacerdotum. Vintonij etiam duo laici, Ioan-
nes Slaidus, & Ioannes Bodzus, morti adiudica-
ti sunt, non aliam ob causam quam quod Regi-
nam Anglicanae Ecclesiae caput esse negassent.
Eodem anno & Gulielmus Carterus supplicium
luit, ob id solum, quod librum impressisset à
Gregorio Martino conscriptum, in quo is vir-
gines quasdam ad ieiunium hortabatur, per quod
Holofeni caput amputari posset, peccatum in-
telligens, quod illi malitiose in Reginam dictum
calumniabantur.

DE NOBILIUM QUORUMDAM
martyrijs, atque exsilijs. De Joannis Nico-
lai Apostasia: qui Roma Londinum reuer-
sus, Catholicam religionem oppugnauit,
tandem vero Rothomagi com-
prehensus malitiam suam
fessus est.

CAPUT XIV.

ARGUMENTUM.

- I. Nobiles aliquot martyrio affecti.
- II. P. Casparis Hainodi & aliorum Catholicorum
martyrium.
- III. Nicolaus quidam Apostata, multorum in Anglia
malorum causa, Rothomagi ad causam dicen-
dam pertractus, quid confessus fuerit.
- IV. Catholicus in Anglia uenit proscripti.